

INFORMACIJA O POVEĆANJU KAPITALA BANKE ZA RAZVOJ SAVJETA EVROPE (CEB)

Tokom sastanka Administrativnog odbora Banke za razvoj Savjeta Evrope (CEB), održanog 30. septembra 2022. godine, predstavljen je nacrt Strateškog okvira za period 2023-2027. godine. Kako se razvojni plan za period 2020-2022. godine privodi kraju, potrebno je da se uspostavi novi okvir za aktivnosti CEB-a u narednom petogodišnjem periodu.

Guverner CEB-a g-din Karlo Montićeli naglasio je da je misija CEB-a, koja se odnosi na promovisanje društvene kohezije, relevantnija nego ikada imajući u vidu da su, tokom realizacije Plana razvoja 2020-2022. godine, Evropu zadesile dvije uzastopne krize tj. pandemija Covida i rat u Ukrajini. Klimatska kriza se takođe ubrzava. Istovremeno, nedavno pristupanje Ukrajine CEB-u dodatno naglašava važnost misije CEB-a imajući u vidu ogromne potrebe zemlje u oblasti socijalnih davanja.

U narednih pet godina, CEB će ostati fokusiran na svoju misiju sa namjerom ostvarivanja tri sveobuhvatna cilja koja su definisana Strateškim okvirom 2023-2027. godine:

- I. Na fleksibilan način odgovoriti na rastuće izazove socijalnog razvoja;
- II. Ulagati u integraciju izbjeglica i migranata, u zajednice njihovih domaćina i u spremnost za buduću migracionu dinamiku;
- III. Podržati potrebe rekonstrukcije i rehabilitacije socijalnog sektora Ukrajine.

Za postizanje navedenih ciljeva CEB je definisao nekoliko scenarija u pogledu obima projekata koje bi trebalo realizovati da bi se ciljevi postigli. Potencijalni obim realizovanih projekata na godišnjem nivou kretao se u rasponu od 4 do 5 milijardi eura odobrenih kredita. Navedeni scenariji razmatrani su tokom godišnjeg zajedničkog sastanka Administrativnog odbora i Upravnog odbora CEB-a u Dablinu, jula 2022. godine, dok su isti scenariji razmatrani i tokom sastanka Administrativnog odbora održanog u septembru 2022. godine.

Naime, u septembru 2022. godine obim potencijalno odobrenih projekata je postavljen na 4,6 milijardi eura godišnje. Ovaj iznos uključuje i postepen i oprezan obim aktivnosti u Ukrajiji. Međutim, da bi se postigao navedeni obim aktivnosti, potrebno je povećati upisani kapital CEB-a za 4,25 milijardi eura, od čega 1,3 milijardi eura uplaćenog kapitala.

Dana, 03. novembra 2022. godine održan je i vanredni sastanak Administrativnog odbora kada je predstavljen memorandum guvernera Botićelija u kojem je prezentovano kompromisno rješenje koje reflektuje reagovanja predstavnika određenog broja zemalja u cilju smanjenja predviđenog obima aktivnosti i povećanja kapitala.

S tim u vezi, predložen je kompromisni scenario davanja pozajmica za realizaciju projektnih aktivnosti koji uključuje kreditnu aktivnost od 4,23 do 4,39 milijardi eura godišnje. Za navedeni obim aktivnosti će biti potrebno povećanje upisanog kapitala od 4,25 milijardi eura, od čega 1,2 milijardi eura uplaćenog kapitala.

Razmatrani scenariji kreditnih aktivnosti i povećanja kapitala sumarno su prikazani su u tabeli koja slijedi.

EUR, milijarde	Scenario A Jul 2022 – Scenario 3	Scenario B Novi konačni predlog	Scenario C Septembar 2022	Scenario D Jul 2022 Scenario 5
Godišnje odobrenje kredita	4	4,23-4,39	4,6	5
Povećanje upisanog kapitala	3	4,25	4,25	4,5
Uplaćeni kapital	1	1,2	1,3	1,5

Navedeni iznos povećanja upisanog kapitala od 4,25 milijardi eura, od čega 1,2 milijardi eura uplaćenog kapitala biće iskorišćen u petogodišnjem periodu trajanja Strateškog okvira na način prikazan u tabeli koja slijedi.

U milionima eura/godina	2023	2024	2025	2026	2027	
Ukupno odobreni krediti	4.228	4.273	4.319	4.364	4.387	
Od čega za Ukrajinu	228	273	319	364	387	
						Ukupno
Upisani kapital	4.250	0	0	0	0	4.250
Uplaćeni kapital	300	300	300	300	0	1.200

Kada je u pitanju učešće Crne Gore u kapitalu CEB-a, ono trenutno iznosi 0,120% ukupnog kapitala (5,48 milijardi eura) odnosno 6,57 miliona eura. U slučaju novog povećanja učešće Crne Gore će se određivati u skladu sa procentom sadašnjeg učešća u kapitalu pa će ukupno povećanje kapitala Crne Gore u CEB-u iznositi 5.109.000,00 eura, od čega će uplaćeni kapital iznositi 1.443.000,00 eura, odnosno 28,44% povećanja upisanog kapitala koje se odnosi na Crnu Goru. Posljednjim povećanjem, učešće Crne Gore u ukupnom kapitalu CEB-a i glasačka moć bi trebalo da ostanu nepromijenjeni i iznosiće 0,120%.

Prema predloženoj proceduri upisa i uplate povećanja kapitala, navedeni iznos od 5.109.000,00 eura bi trebalo da se upiše najkasnije do kraja 2023. godine. Upis kapitala izvršiće se potpisivanjem standardnog pisma za zemlje članice CEB-a za povećanje kapitala. Povećanje kapitala stupilo bi na snagu nakon što je 67% ponuđenih upisa zaista i izvršeno, dok su zemlje članice koje su izvršile upis kapitala obavezne da svoje uplate na ime uplaćenog kapitala izvrše u četiri godišnje rate počevši od prvog mjeseca nakon proglašenja stupanja na snagu povećanja kapitala.

Administrativni odbor će odlučivati o gore opisanom predlogu o povećanju kapitala, načinu upisa i uplate, na sastanku zakazanom za 18. novembar 2022. godine, dok će konačnu odluku o predlogu dati Upravni odbor CEB-a koji zasijeda početkom decembra 2022. godine. Oba odbora imaju svoje predstavnike iz Crne Gore, pa je član administrativnog odbora CEB-a Katarina Živković, načelnica Direkcije za upravljanje

dugom, analizu zaduženosti i odnose sa inostranstvom Ministarstva finansija, dok je član Upravnog odbora CEB-a Božidarka Krunić, ambasadorica Crne Gore u Savjetu Evrope.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija je u Predlogu Zakona o budžetu za 2023. godinu uvrstilo jednu četvrtinu iznosa vezano za uplatu povećanja kapitala, za slučaj da povećanje kapitala stupi na snagu tokom 2023. godine i da Crna Gora bude imala obavezu da izvrši predmetno plaćanje naredne godine.